

Rørvig Mølle

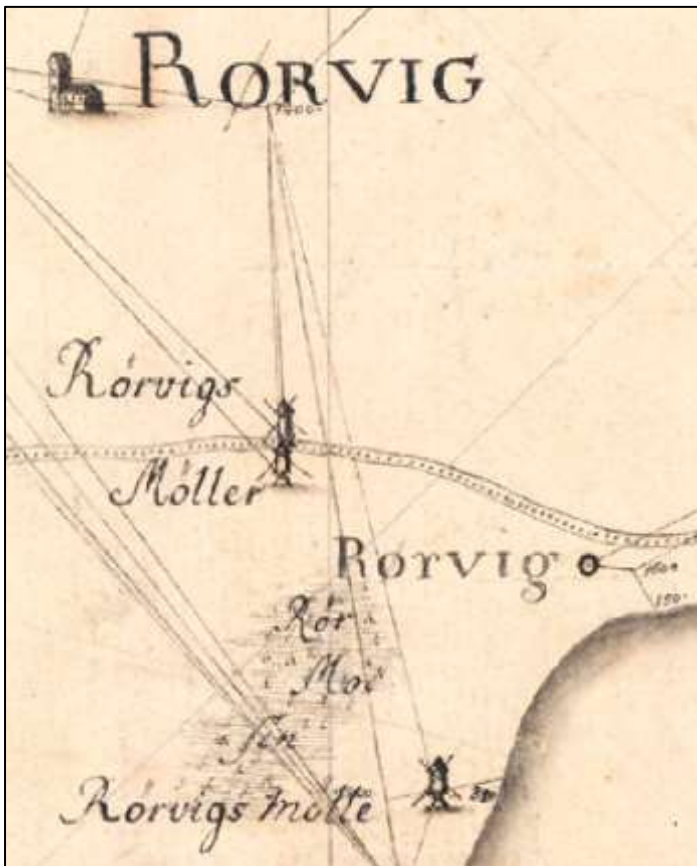
Baggrundsmateriale

Rørvig Møllens historie – tidligere møller fra 1600-tallet til 1842	1
Rørvig Møllens historie – opførelse og drift 1842-1924	2
Rørvig Mølle på ældre matrikelkort	3
Rørvig Møllens historie – efter ophør af driften 1924	5
Opbygning af typisk hollandsk mølle som Rørvig Mølle	6
Rørvig Møllens indretning: Hatteloftet og hejseværksloftet	7
Rørvig Møllens indretning: Kværnloftet	8
Rørvig Møllens indretning: Broloftet	9
Rørvig Mølle på postkort	10
Rørvig Mølle – Foto	21
Andre møller i Odsherred	32
Rørvig Mølle og omgivende arealer – matrikelkort m.v.	39

Foreningen Rørvig By og Land
Juli 2019

Rørvig Mølles historie – tidligere møller fra 1600-tallet til 1842

Roskildes Jordebog fra **1370** omtaler enkelte vand- og vindmøller i Odsherred

Registrering af møller i Odsherred fra **1664**:
28 vandmøller og 12 vindmøller,
Heraf én vindmølle i Rørvig,
sandsynligvis hvor møllen ligger i dag.

Skatteregistreringer fra **1717**:
To nye vindmøller i Rørvig,
anlagt på højdedraget ved Møllebakken.

De fleste vindmøller var stubmøller,
hvor hele møllehuset drejede.

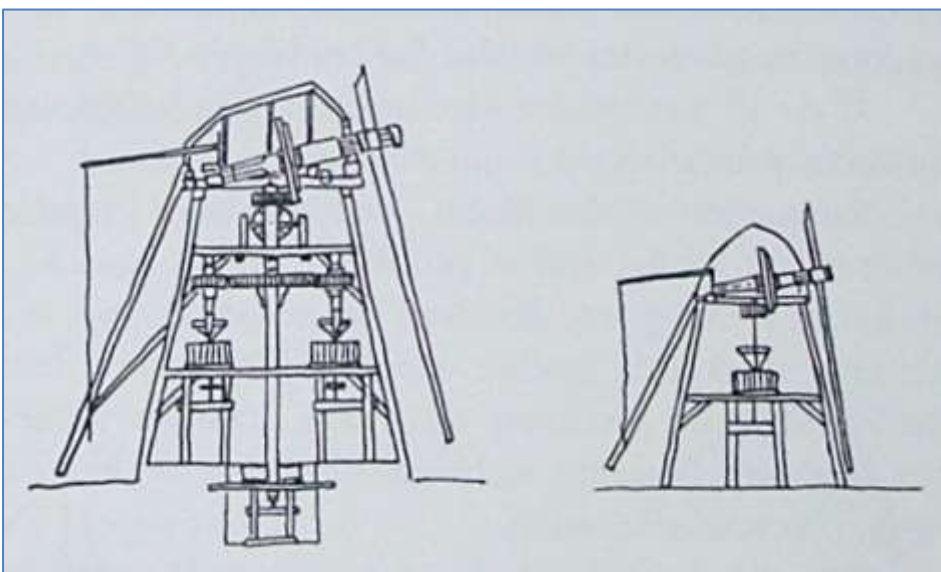
Men møllerne i Rørvig var de sjældnere
lermøller eller hatmøller.

*Udsnit af Videnskabernes Selskabs
Konceptkort fra 1769.*

*Møllefigurerne er symboler
og viser ikke de rigtige mølletyper.*

Møllen ved byen og fjorden var den største, de to på hver side af tilkørselsvejen, idag Møllebakken, var mindre

1761: Alle tre små møller omtales som "meget slette". 1832 omtales møllerne som "antiquiteter."

Lermøllens opbygning:

Første etage
var opklinet i ler
og havde en diameter
på 3-4½ meter.

De øvrige etager
var opbygget i træ, med en
drejelig møllehat øverst
og vinger med
en diameter på 11 meter.

*Opstalt af den nuværende Rørvig Mølle sammenlignet med den tidligere lermølle
(Tegning udført af forhenværende museumsinspektør Lise Andersen, Nordjyllands historiske Museum)*

Rørvig Mølles historie – opførelse og drift 1842-1924

Møller Peder Madsen, Vestergade 46, Møllegården, overdrog i 1842 møllen til sin søn Niels Pedersen.

Møller Niels Pedersen ansøgte og fik i **juni 1842 bevilling** fra kongen (dvs. Rentekammeret) til opførelse af en hollandsk mølle med ilagt skalkværn og bræk-kværn til grynmalning.

De gamle **lermøllers** samlede årlige kapacitet var på kun **300 tønder korn**

Den hollandske mølle med drejelig møllehat

havde en kapacitet på omkring **2500-3500 tønder korn**

Rørvig Sogns årlige forbrug var på godt **2200-2300 tønder**.

Den nedlagte lermølle ved Rørvig Mølle blev solgt og genopbygget på Hesselø.

Den ene af de to lermøller på Møllebakken blev købt og nedlagt af Niels Pedersen.

Den anden lermølle på Møllebakken fortsatte driften frem til ca. 1870.

Den nye mølle blev bygget af **møllebygger Peder Kjeldsen fra Egebjerg Sogn**.

9 mand opførte møllen. Møllen var færdig i december 1842.

Brandtakseret værdi 3.730 rigsdaler sølv. (Gårdene i Rørvig var i 1851 sat til 1.250-1.505 rdl.)

Mølleren havde lånt 2.425 rdl. af 5 personer i Odsherred.

Møller Niels Pedersen havde flere indtægter fra møllen:

- Kornmalingen blev betalt med **1/18 af kornet til mølleren**.
- Affaldet, **svinemelet**, blev brugt til opdræt af kreaturer, som blev solgt til København.
- Derudover leverede mølleren **mel** til en bager i Nykøbing, som betalte med færdige brød, som mølleren solgte til husmændene i Rørvig, der ikke selv kunne bage brød.
- Mølleren eksporterede også **bankebyg** til Island, dvs. afskallede, men ikke knækkede byggryn, som kunne holde sig længere under rejsen derop end knækkede gryn.
- Endelig havde han **anparter** i skonnerten Ida og i jagten Abel, som sejlede krudt og kanoner fra Frederiksværk til København.

Møller Hans Nikolaj Nielsen overtager driften i **1877** efter faderens død.

Efter frigivelse af mølleriet i 1860'rne

mødte han større konkurrence fra mindst 6 nyopførte hollandske møller i Odsherred.

De nye dampdrevne valsemøller overtog fra 1880'rne gradvist malingen af brødkorn.

De gamle møller fokuserede på maling af foder,

hvorefter skallekværn, gryntromle og grynblæser blev sat ud af drift.

I 1911 blev møllen forpagtet ud til Jens Lauritz Larsen.

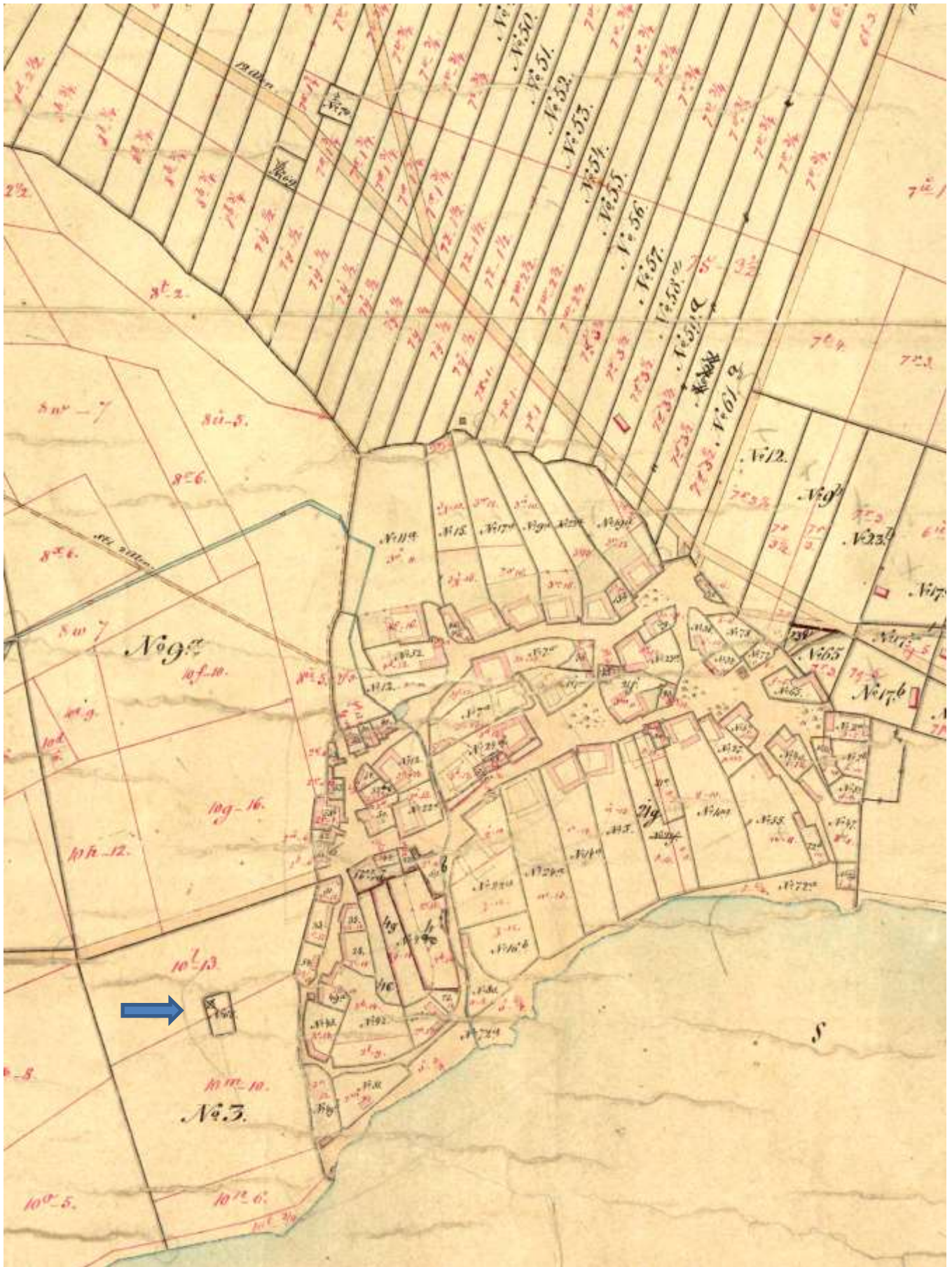
Møller Jørgen Nielsen får i 1913 tinglyst overdragelse af møllen og møllegården fra faderen.

Jørgen Nielsen standsede driften i 1924.

Rørvig Mølle på ældre matrikelkort

Matrikelkort for Rørvig By 1808-1854. Perioden dækker både den gamle lermølle og den nye hollandske mølle fra 1842. Kortet viser byen før udskiftningen i 1854 hvor 7 gårde udflyttes.

Matrikelkort for Rørvig By 1854-1879. Rørvig Mølle har fået sin egen matrikel. Kortet viser byen efter udskiftningen i 1854 hvor 7 gårde er udflyttet.

Rørvig Mølles historie – efter ophør af driften 1924

1926: "Foreningen til Værn om Rørvig Sogns Naturskønhed" blev dannet.

1928: Foreningen overtog Rørvig Mølle af møller Jørgen Nielsen for 550 kroner i forbindelse med et mageskifte af arealer.

Foreningen havde indsamlet over 2.500 kr. som blev anvendt med 550 kr. til købet, 1000 kr. til istandsættelse af møllehatten og 1000 kr. til fremtidig vedligeholdelse.

1929-30: udskiftning af spån, reparation af vinduer/døre, kampestensgrund og stensætning. Omkostning: ca. 3.000 kr. (=ca. 100.000 kr. i dag)

Indsamlet gennem en stor fest arrangeret på Højsandspladsen og Danse-Estraden juli 1929.

1948: Møllen blev **bygningsfredet**.

Der er i dag kun omkring 130 fredede møller i Danmark ud af 7-800 møller.

Møllen er ualmindelig velbevaret med mange originale dele og et næsten intakt maskineri.

1952: Møllen gennemgik en hovedreparation og fik blandt andet **nyt krøjeværk** gennemført af møllebygger Holger Christensen, Fredensborg. Omkostning 5.700 kr. med ½ fra Tipstjenesten.

Primo 1970'erne: Møllens vinger er i dårlig stand og afmonteres.

1976-77: Større restaurering med bistand fra Nationalmuseets Molinologiske Laboratorium. Møllen fik **nye møllevinger**, en mølleaksel fra en anden mølle blev isat ved møllebygger Dahl. Omkostning: ca. 40.000 kr.

1980: Grunden med Rørvig Mølle, matr. 68 Rørvig By, overdrages vederlagsfrit fra Nykøbing-Rørvig Kommune til Rørvig Naturfredningsforening.

1982: Møllen fik igen **nyt krøjeværk**. Omkostning: ca. 35.000 kr.

1997: Rørvig Naturfredningsforening købte og fredede **det omliggende landareal**.

1999: Møllen fik **ny møllehat** og belægning af møllehatten med spån. Omkostning 465.000 kr. Restaureringen blev udført af møllebygger John Jensen, Hønsinge.

2000: Foreningen fik støtte til en **ny mølleaksel**, udført af møllebygger John Jensen. Omkostning 106.000 kr. Akslen ligger i dag hos sønnen, møllebygger Michael John Jensen.

2004: **Kælderen under gulvet udgraves** ved møllebygger John Jensen. Kulturarvsstyrelsen støttede iværksættelse af udarbejdelse af rapport om et oplæg for restaurering af møllen.

2006: Restaureringsrapport udarbejdet af arkitekt Jesper Herbert Nielsen.

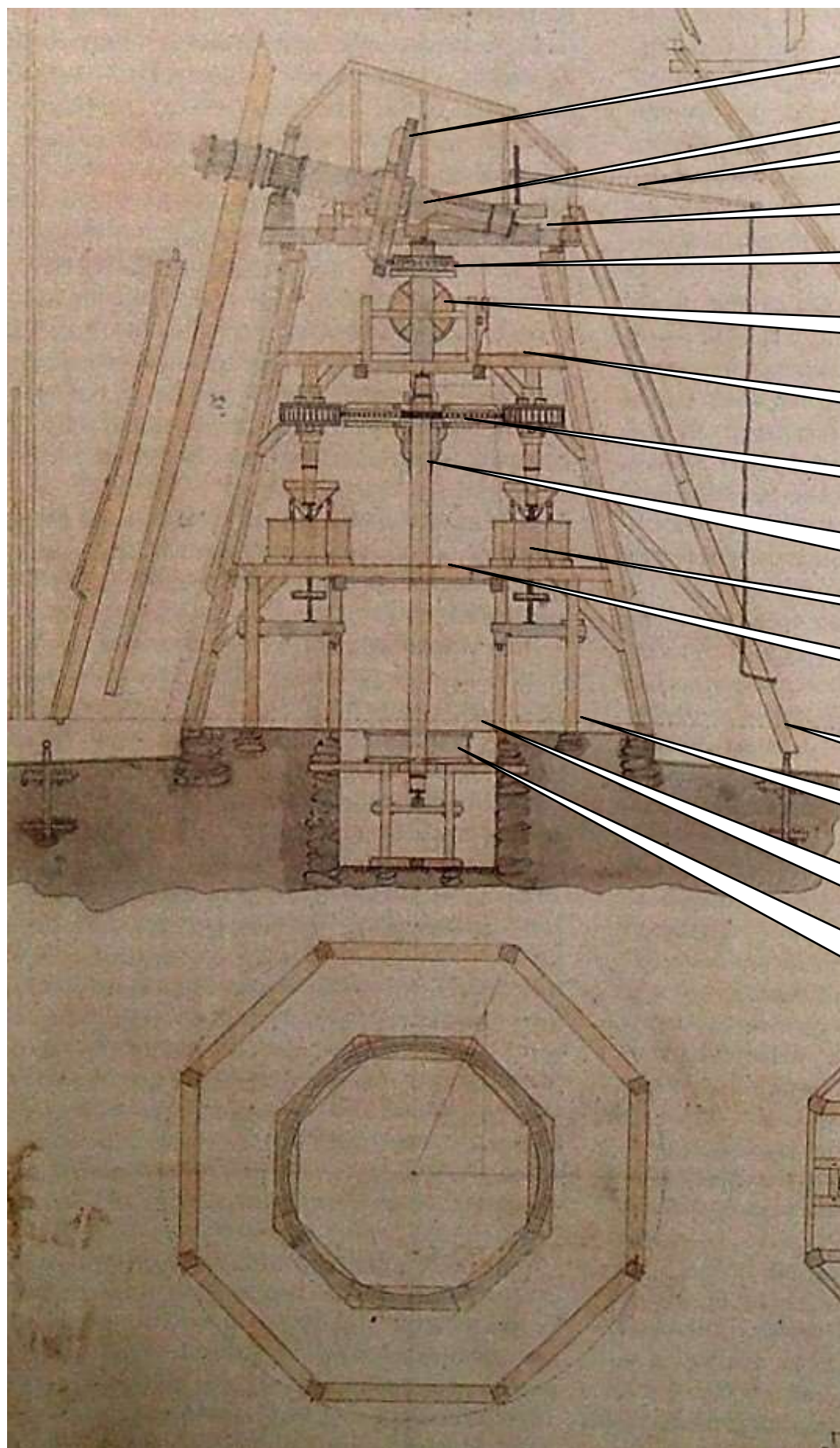
2011: Lemmen i gulvet til skallekværnen udskiftes pga. farlighed ved færden.

2013/2016: Møllen fik i november 2013 og igen i maj 2016 udskiftet udvalgte ødelagte spån.

2014: Møllen fik nye døre isat.

2016: Der opsættes nye bænke

Opbygning af typisk hollandsk mølle som Rørvig Mølle

- Hattehjulet
- Vingeaksel
- Persestangen (bremse)
- Hatteloft
- Krondrevet
- Hjulskive til hejseværk
- Hejseværkloftet
- Stjernehjulet
- Lodret aksel til stjernejul.
- Mel- og bræk-kværn
- Kværnloftet
- Krøjeværk
- Broværker – bæringer for kværnene
- Broloftet
- Skallekværn

Tegning af lille hollændermølle som af Rørvig Mølles type.

Dog har Rørvig Mølle den lodrette aksel hvilende på kværnloftet. Rørvig Mølle har fra stjernehjulet en tredje udveksling til en lodret aksel som hviler på broloftet nedenunder med yderligere en udveksling til en aksel til skallekværnen.

Mølleskrog: Ottekantet med diameter i grundplan på 8,2 meter, med 8 højben på knap hver 9 meter.

Mølleskroget var beklædt med brædder og tagpap, som i 1907 blev erstattet af fyrrespån.

Møllehatten: Kunne drejes efter vindretningen ved hjælp af **krøjeværket**.

Vingerne er 18,5 lange fra spids til spids, fastgjort til **vingeakselen**.

Rørvig Møllens indretning: Hatteloftet og hejseværksloftet

Vingerne er fastgjort til **vingeakselen**, som inde i møllehatten er omspændt af det næsten lodret liggende **hattehjul** (øverste og midterste billede). Hattehjulet er udført i egetræ med **kamme** (tænder) af hvidbøg. Omkring hattehjulet er **persen**, som er bremsen, oprindeligt udført i elletræ, senere poppeltræ. Persen strammes omkring hattehjulet og betjenes nede fra jorden ved et træk i **persestangen**.

Hattehjulet er forbundet til og overfører kraft til **krondrevet** (midterste billede), et vandretliggende hjul med hjulskiverne udført i eg og stokkene i det slidstærke hvidbøg. Krondrevet er fastgjort øverst på den store centrale **lodretgående mølleaksel**, som hviler på etagen nedenunder.

Krondrevets underside har en skive som kan overføre kraft til **hejseværkets hjulskive**, som er monteret på en vandret bom, hvorpå hejsetorvet er fastgjort

Rørvig Møllens indretning: Kværnloftet

Den lodretgående mølleaksel strækker sig ned til og hviler på et leje (se midterste billede) på etagen nedenunder, første etage, det såkaldte **kværnloft**.

På mølleakselen er fæstnet det meget store vandretliggende **stjernehjul** (øverste billede).

Stjernehjulet er forbundet til tre mindre vandretliggende drev: to til hver af de to kværne på kværnloftet og ét til en aksel, som går ned igennem til etagen nedenunder og her oprindeligt forbundet til yderligere et drev for skallekværnen i møllens kælder.

Melkværnen. placeret mod syd er den oprindelige kværn til at male mel (midterste billede), med to originale rhinske møllesten med en diameter på 1,42 meter, den nederste, liggeren (som ligger stille), og den øverste, løberen.

Herfra ledes grynene til sigten på etagen nedenunder.

Mod nord var oprindeligt en **brækkværn** til at brække/knække gryn på, men kværnen er senere udskiftet til en melkværn (nederste billede).

Rørvig Møllens indretning: Broloftet

Stueetagen" kaldes **broloftet**, idet der her er installeret to **broværker**, som understøtter de to kværne på etagen ovenover. Bemærk udvekslingen til løft af fundamentet for kværnens aksel.

På broloftet står i den nordlige side **tromlesigten**, en skråtstillet cylinder som oprindeligt var ompændt med silkeflor til sigtning af flormel, fint hvedemel.

Oprindeligt har der også været en **gryntromle** overfor til sigtning af gryn og en **grynblæser** til at skille gryn fra avnerne.

Under gulvet er den store **skallekværn**, som kun består af en kværnsten, løber meget hurtigt for at slynge kornene ud i et rivejern, hvorved skallerne afrives. Hvis kværnstenen knækker ville den sprænge møllen i stykker. Derfor er den placeret under gulvet,

Skallekværnen er drevet af en **lodret aksel**, som i dag er fjernet, og som igen har været forbundet til den på billedet viste lodrette aksel, som på kværnloftet ovenover er forbundet til det store stjernehjul

Forarbejdningen af kornet er således sket fra skallekværn videre til grynblæser, grynkværn, gryntromle, melkværn og tromlesigte.

Man kan læse meget mere om møllen i bogen "Mellem Kattegat og Isefjord", hvor mølleeksperten, tidl. museumsinspektør mag.art. Lise Andersen har beskrevet Rørvig Møllens historie efter et meget grundigt undersøgelsesarbejde.

Rørvig Mølle på postkort

Dette foto er formentlig taget lige før Naturfredningsforeningens store istandsættelse i 1929-30, som omfattede nye egespån, delvis fornyelse af vnduer og døre, afdækning og fugning af kampestensgrund og fritlægning af den stensatte omgang. Det fremgår at netop den stensatte omgang er meget nedslidt. Rørvig-færgen, som blev indviet i maj 1928, er omtalt i teksten på postkortet.

Dette foto er formentlig taget lige efter den store restaurering i 1929-1930. Bemærk blandt andet den fritlagte stensatte omgang.

1933 Spån var udskiftet og kampestensgrund og stensætning var repareret i 1929-30

1935 Udsigt fra møllen – vejen er den nordlige del af Strædet (huset t.v. er Strædet 20), den sydlige del er skjult

1935-1945. Grunden som møllen ses fra her, er i dag bebygget.

1941

Uden datering, men samme postkorttype som ovenfor.
Der er tydeligvis retoucheret i gengivelsen af møllevingerne.

1940-1943 (Årstal andetsteds angivet til 1957) Møllen fik nyt krøjeværk i 1952.

1958

Udateret, men postkortet er beslægtet med de to foregående

Set stemplet 1967 og 1968.

1969. Kortet er også set stemplet i 1972. Vingerne afmonteres et par år efter i begyndelsen af 1970'rne

Udateret

1974. Før udskiftning af vinger i 1976-77 ved Nationalmuseets Molinologisk Laboratorium

1976 Efter Nationalmuseets restaurering. De nye vinger er tydelige. Her er den "lånte" mølleaksel opsat. Fra venstre Annie Brydegaard Danielsen, Daniel Danielsen, Else Danielsen, Brydegård, Nakke. (www.arkiv.dk)

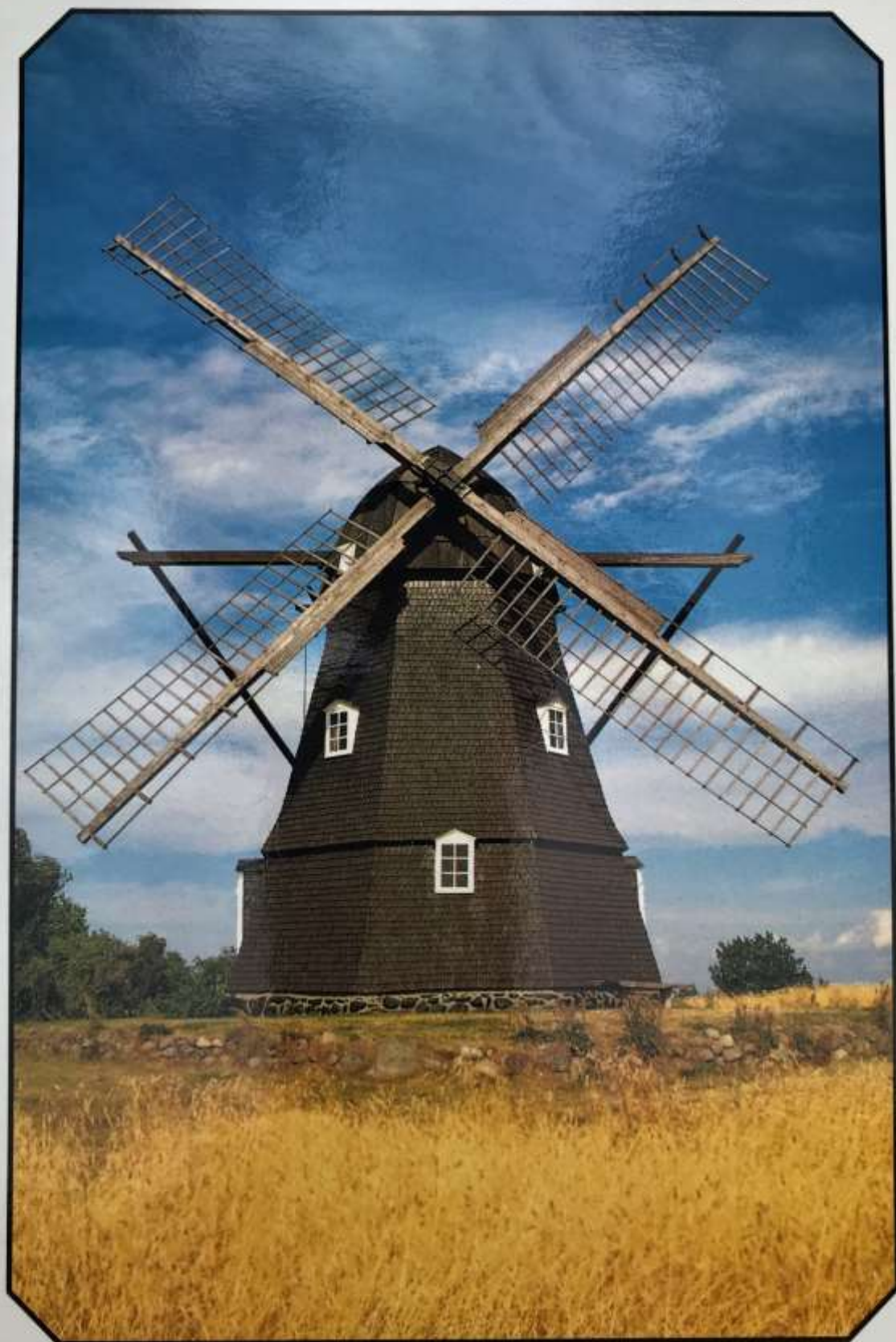

Stemplet juni 1983. Her ses møllen for første gang kraftig sortmalet.

1993

RØRVIG MØLLE

1998. Før restaurering af møllehatten med ny spånbelægning.

Kilder:

Gitte Baess: "Hilsen fra Rørvig. En lokalhistorisk gennemgang af Rørvig Sogn set gennem 304 postkort over 100 år." Rørvig Naturfredningsforening 2009. Rørvig By og Land 2015.

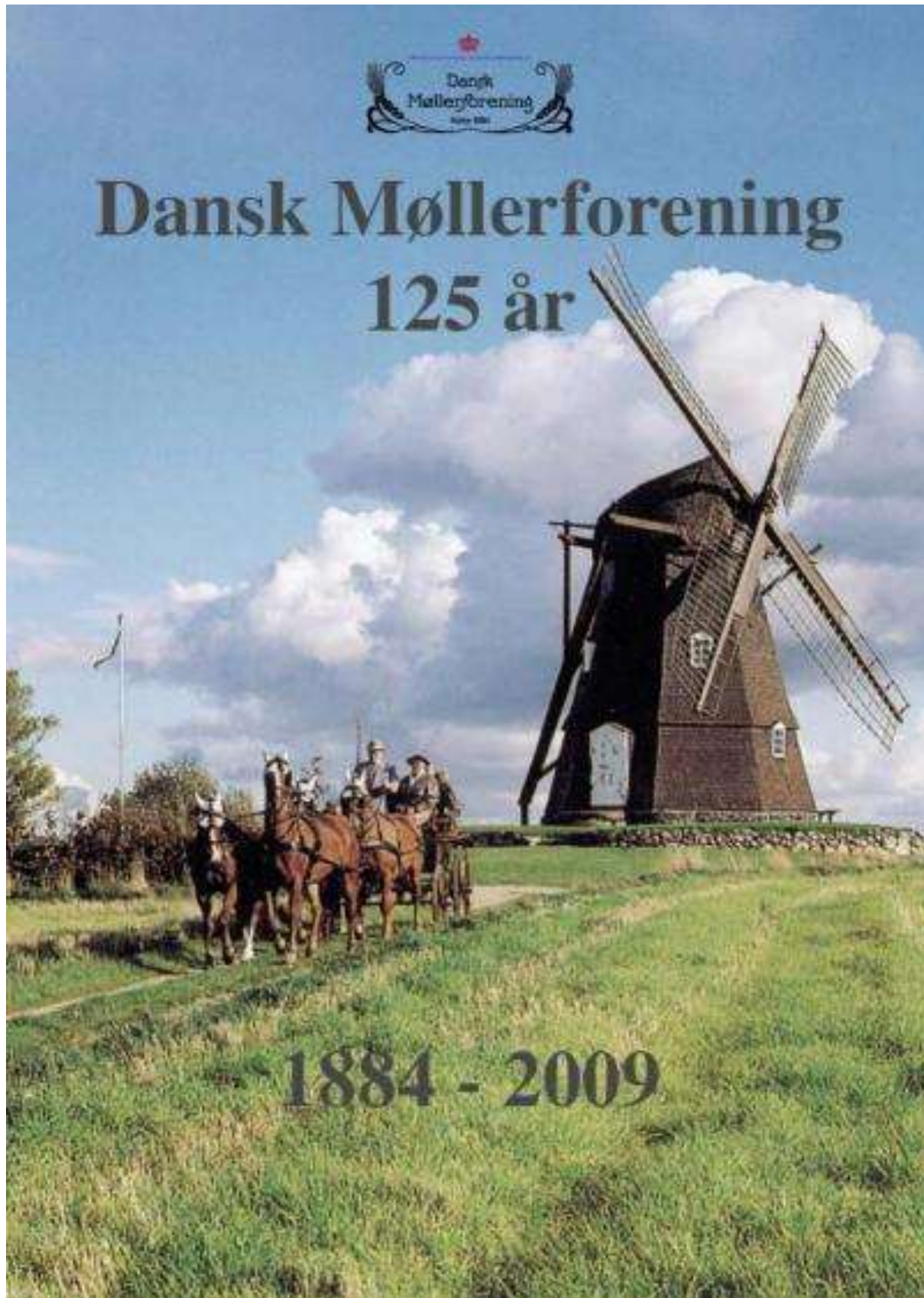
Gitte Baess øvrige postkortsamling

www.rørvig-guide

www.arkiv.dk

www.bibod.dk

Rørvig Mølle – Foto

Rørvig Mølle på forsiden af jubilæumsbogen "Dansk Møllerforening, 125 år", udg. 2009.

Rørvig Mølle fotograferet 2006.

Dansk Mølledag - Juni 2014

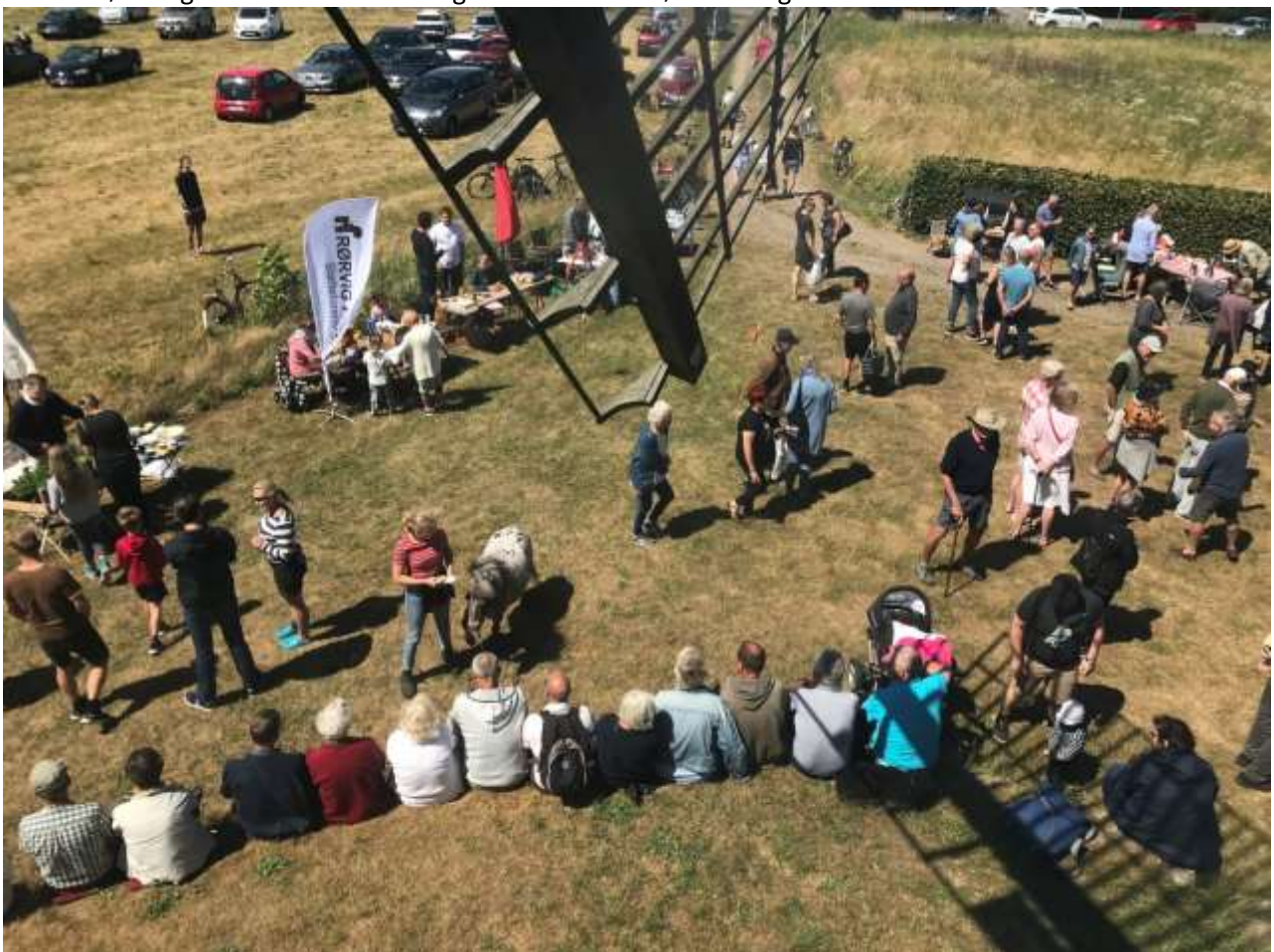
Dansk Mølledag – Juni 2015

Dansk Mølledag – Juni 2016 – Før åbningen

Dansk Mølledag – Juni 2018 – Foreningen anskaffede møllens omgivende landarealer i 1997.

Dansk Mølledag – Juni 2018

Dansk Mølledag – Juni 2019. Møllen set før åbningen fra foreningens tilstødende landareal.

Gamle tegninger af skibe på fjorden set fra møllen og eksempler på ældre signeringer

Udsigten fra møllen mod Isefjord, Rørvig Havn, Skansehage og Hundested.

Rørvig Mølle fotograferet fra drone 2017 (Kilde: Youtube)

1935 Udsigt fra møllen – i dag er bevoksningen blevet så høj at meget af udsigten er forsvundet.

Andre møller i Odsherred

Oversigten viser at Rørvig Mølle i sammenligning med andre møller i Odsherred er usædvanlig velbevaret i original stand og med intakt maskineri. Rørvig Mølle er således en i Odsherred enestående bygningsarv.

Mange møller i Odsherred er indrettet til beboelse eller mangler møllevinger eller møllehat eller er simpelthen helt forsvundet.

Kun Lumsås Mølle står som original mølle med intakt maskineri, og drives endda som fungerende mølle.

Dragsholm Mølle et par kilometer nordvest for Hørve by. Højt hævet over Lammefjorden tæt på Dragsholm Slot i Odsherred med udsigt til Sejerøbugten og Nexelø.

Der har fra gammel tid været en lille vandmølle - en såkaldt græsmølle - ved et vandløb og engang i slutningen af 1600'tallet blev der bygget en stubmølle i nærheden.

Efter at stubmøllen var nedrevet, blev den eksisterende mølle, opført som kornmølle i 1873. Der blev påsat selvkrøjer og selvsvikker i 1924, og i 1932 blev der installeret en 24 hk diselmotor i møllen.

Efter ophør af mølledriften blev den i 1950'erne indrettet til beboelse.

I 1989 var møllen i så dårlig stand, at det var nødvendigt at fjerne spåner, møllehat og møllevinger. I 1994 blev den solgt på tvangsauktion og **restaureret til bolig**.

Egebjerg Mølle blev opført i år 1900. Den oprindelige Egebjerg Mølle var en stubmølle. Efter at den var nedbrændt, blev en hollandsk vindmølle opført, den brændte i 1838. En ny mølle blev opført, men også den nedbrændte. Det var pumpemøllen fra Sidinge Fjord, som ved opførelsen i Egebjerg blev ændret til en kornmølle. Den blev rejst på møllebakken hvor den står som et vartegn set fra øst. Møllen er i dag privatejet, og er **indrettet til beboelse**.

Engelstrup Mølle findes ikke mere, men lå på en lille bakke mellem Engelstrup og Herrestrup. Den første mølle var en lermølle omtalt i 1654. Den første rigtige vindmølle blev bygget som stubmølle i slutningen af 1600-tallet, blæste omkuld i en storm i 1721, blev genopført af ejeren og fik efterfølgende mange ejere, men brændte i 1828, hvorefter en ny hollandsk mølle blev opført, indtil den ophørte driften i 1916 og blev revet ned i 1921.

Frenderup Mølle er en vindmølle og blev opført som kornmølle i 1866.

I 1922 blev der installeret en 22 hk. benzinmotor, fra Grevinge Elektricitetsværk.

I 1923 blev der opsat selv-krøjer og selv-svikker på møllevingerne. 1926 blev opført et motorhus.

I 1943 blev benzinmotoren blev sat ud af drift p.g.a. brandstofmangel under krigen og der blev installeret en elmotor. I 1948 installeres en 15 HK dieselmotor, i 1963 ophørte møllet ved vindkraft, og i 1967 blev møllevingerne afmonteret. Møllet blev herefter alene drevet ved elmotoren indtil det blev nedlagt i 1974.

Møllet står i dag således **uden hat og vinger**, men der er bevaret gangtøj og en lodret aksel med stjernehjul, hejsehjul og hejseværk. Møllet er privatejet.

Grevinge Mølle ligger på Næsvangsvej 18a i Grevinge.

Møllet var opført som kornmølle på Tåsinge og blev i 1905 flyttet hertil. I 1920'erne installeredes dieselmotor. Møllet **står i dag uden hat og vinger**, og der er **ikke bevaret noget mølleinventar**. Den er i privateje og anvendes som lagerbygning

Gislinge Mølle blev opført i 1857 som hollandsk jordmølle med køregang gennem møllet. Den stoppede med at male korn i 1950. Møllekroppen blev i 2000 **solgt til Skamstrup Møllelaug, fjernet** og genopført i Skamstrup ved Mørkøv.

Glostrup Mølle eller Margrethelund Mølle **findes ikke mere**. Den blev opført i 1857 som en stor hollandsk mølle, men nedbrændte i 1932, og blev erstattet af en elektrodrevet motormølle.

Gudmindrup Mølle, Stenstrupvej 40 ved Højby (øverste foto fra 1887) **blev nedtaget i 1947**.

Grønnehave Mølle, Vesterbro, Nykøbing Sj. blev opført i 1830'erne, men **brændte i 1922**, hvorefter Tjørnelunde Mølle blev flyttet hertil som erstatning, men **denne mølle brændte også i 1941**.

Gundestrup Mølle findes ikke mere. Oprindeligt var der fra ældre tid bygget en vandmølle. En ny vandmølle blev opført i 1859 men nedlagt i 1881 og erstattet af en jordhøllænder med undermøllen i kampesten. I 1928 fik møllen en ny meget høj nabomølle flyttet fra dæmningen ved Audebo, og blev drivkraften til mølleriet i den gamle mølle indtil 1950, hvor mølleriet blev nedlagt og den store mølle blev nedtaget i 1981. Den gamle mølle blev solgt med henblik på genopførelse i Kyringe ved St. Merløse, men det skete aldrig.

Havnsø Mølle er opført i 1822.

I slutningen af 1700-tallet blev der opført en lille stubmølle og en møllegård, hvor de rejsende til og fra øerne kunne få et måltid mad og eventuelt natlogi. I 1800 blæste stubmøllen omkuld og en ny stubmølle blev opført. Denne stubmølle blev i 1822 erstattet af den nuværende hollandske mølle. Samtidig med denne mølles opførelse, byggedes også et våningshus ved siden af møllen, mens det tidligere møllehus blev kgl. privilegeret kro. Disse bygninger ligger der endnu den dag i dag. Den gamle **mølle står i dag uden møllevinger, og en restaurering er ikke lykkedes.**

Hølkerup Mølle blev bygget i 1872 som en hollandsk vindmølle på et stort fundament af kampesten med gennemkørselsport. Den var i drift til 1959, hvorefter den et par år alene kørte på el-drift indtil mølleriet blev nedlagt i 1965 og **blev fra 1981 anvendt til sommerbeboelse med forskellige ejere. Møllevingerne blev savet af i 1987.**

Højby Mølle findes ikke mere. Højby Mølle var oprindeligt en stubmølle, som i 1905 blev suppleret med hollandsk mølle som blev flyttet til Højby fra Bispebjerg, hvorefter stubmøllen et par år efter blev revet ned. Vindmøllen brændte i 1922 og den efterfølgende mindre mølle brændte i 1924.

Hønsinge Mølle Den oprindelige Hønsinge Mølle blev opført i 1867 på bakken i Hønsinge som en hollandsk mølle. Møllen er af "jordhøjs-type" med gennemkørsel i højfylden sat i kampesten I 1942 stoppede møllen som vinddreven mølle og blev omstillet til dampdreven korn- og fodermølle frem til midten af 1960'erne, hvor den blev svært stormskadet i oktober 1967. Møllen blev herefter restaureret i oprindelig skikkelse og møllehatten blev fornyet. I 1990 blev møllen solgt og indrettet til sommerbolig med lejlighed på det gamle kværnloft. I dag er møllen som den eneste i landet **indrettet som helårsbolig** samtidig med at den produceres elektricitet ved hjælp af vindkraft. Møllen er således den eneste i Odsherred der er i drift til daglig

Høve Mølle ligger ved Høve Stræde med en vid udsigt over Sejerøbugten. Oprindeligt var Høve Mølle en stubmølle, men den nuværende hollandske vindmølle blev bygget i 1876. Omkring 1950 blev Høve Mølle indrettet som traktørsted, og efter at mølledriften var blev indstillet, fungerede møllen i en årrække som restaurant. **Fra 1979 har møllen været anvendt til beboelse.**

Lumsås Mølle er opført i 1837 som en hollandsk kornmølle af kældertypen. En mølle er første gang omtalt i 1610. Der har været flere stubmøller. En blæste omkuld i 1825. Den sidste stubmølle brændte i 1833. Møllen maledede helt frem til 1940 og blev i 1959 købt af Lumsås Bylaug og gennemgik herefter de næste 30 år omfattende restaureringer. **Møllen er i dag et arbejdende museum med et fungerende mølleri.**

Ordrup Mølle var oprindeligt en vandmølle og har eksisteret før 1591. I 1840 afløstes vandmøllen af en hollandsk mølle som brændte allerede i 1841. Den nuværende mølle er opført i 1887, efter at den gamle mølle var nedbrændt. Kornmølleriets blev indstillet i 1940'erne, og der blev i 1950 indrettet café og konditori i møllen. **I dag anvendes møllen som bolig og står uden vinger**

Svinninge Mølle stammede helt tilbage fra 1800 og var Odsherreds største og ældste mølle. 1947 blev der ført forhandlinger mellem ejeren og Nr. Asmindrup Stations Bylaug om at bevare møllen. Men dette lykkedes ikke. I 1960 blev møllen overdraget til en københavnsk familie, som ganske langsomt lod den forfalde, så den til sidst stod uden vinger. **Møllen blev i 1973 nedbrændt** da det blev for dyrt at istandsætte den.

Særslev Mølle blev bygget i 1893. Den ophørte med at fungere i 1970'erne da den daværende møller A.B. Wagtberg Nielsen døde. En samler møllestenene og resten af inventaret blev smidt ud. Herefter blev den **indrettet til bolig** og havde skiftende ejere som brugte den som sommerhus. **Vingerne var helt forsvundet i 1999.** Efter ny ejer i 1999 blev Møllehatten løftet ned og erstattet med en diamantformet hat af glas i en stålkonstruktion, der er malet kongebå.

Kilder til møller i Odsherred:

<http://www.ellingelyng.dk/Molle%20oversigt.htm>

<http://moellebygger.dk/moeller-i-odsherred/>

<https://bibod.dk/odswiki/index.php/Forside>

<http://hilsenfraodsherred.dk/>

<https://arkiv.dk/>

<https://www.danskmøllerforening.dk/tidsskriftet-møllen>

Diverse udgiver af tidsskriftet "Møllen"

Lise Andersen: Rørvigs Møller. I "Mellem Kattegat og Isefjord". Rørvig Naturfredningsforening 2001.

Rørvig Mølle og omgivende landareal – matrikelkort

Rørvig Mølle:

Adresse: Søndervangsvej 7, 4581 Rørvig,
Matr.nr. 68 Rørvig By, Rørvig
Ejendomsnummer, OIS: 19283
Ejendomsnummer: SFE: 2445790 ESR: 3060019283
Matrikulært areal: 665 kvm
Ejer: Foreningen Rørvig By og Land, CVR Nr. 34799172

Vejareal til Søndervangsvej:

Adresse: Søndervangsvej 7-9, 4581 Rørvig,
Matr.nr. 7000 al Rørvig By, Rørvig
Ejendomsnummer: SFE: 2445857 ESR: 3060777777
Matrikulært areal: 335 kvm
Ejer: Odsherred Kommune

Stiareal til Strædet:

Adresse: Ingen (Mellem Strædet 6 og Strædet 8, 4581 Rørvig,)
Matr.nr. 7000 am Rørvig By, Rørvig
Ejendomsnummer: SFE: 2445858 ESR: 3060777777
Matrikulært areal: 130 kvm
Ejer: Odsherred Kommune

Landareal:

Adresse: Søndervangsvej 5, 4581 Rørvig
(efter skøde Søndervangsvej 9, men denne adresse er nu beboelsesejendommen)
Matr.nr. 3 r Rørvig By, Rørvig
Ejendomsnummer, OIS: 17552
Ejendomsnummer: SFE: 9386686 ESR: 3060017552
Matrikulært areal: 35.625 kvm, heraf vej 0 kvm, heraf dyrkeligt landbrugsareal 31.496 kvm.
Ejer: Foreningen Rørvig By og Land, , CVR Nr. 34799172

*Opdelt i:***Landareal syd:**

Adresse: Søndervangsvej 5, 4581 Rørvig
Matr.nr. 3 r Rørvig By, Rørvig
Matrikulært areal: 33.267 kvm

Landareal nord:

Adresse: Søndervangsvej 5, 4581 Rørvig
Matr.nr. 3 ao Rørvig By, Rørvig
Matrikulært areal: 2.358 kvm